

SISTEMUL DE ATESTARE A AUDITORILOR INTERNI ÎN ROMÂNIA

*Prof. Univ. Dr. Marcel Ghiță - Ministerul Finanțelor Publice, Unitatea Centrală Pentru Armonizarea Auditului Public Intern, Șef Departament Pentru Strategie Și Metodologie Generală
Drd. Răzvan Ghiță - Universitatea „Valahia” Din Târgoviște, Economist Principal - Serviciul Financiar, Compania Națională „Loteria Română”*

Rezumat:

Taking into account the importance of the internal auditors' activity within public entities we consider that the certification of the internal auditors its necessary.

The certification we refer to has a national wide scale being designed for all the internal auditors within the system but also for the persons that desire to practice this profession.

Mainly, we consider that the certification of the internal auditors should be designed like a master, appropriated for the Romanian university system.

Of course, this way of certifying internal auditors faces some issues mainly in respect of the auditors which are no longer interested to be trained in the master format, and this is why we appreciate that the internal auditors that have less that 5 years to retirement should not be forced to be involved in this certification.

In the same time, we consider that the certification system designed could be improved through the acceptance of the similarly ways of certifying internal auditors.

Motto:

*Deviza auditorilor interni:
„progres prin împărtășirea cunoștințelor”*

Autorul

În România, începând cu anul 1999 în sistemul public de control intern, la recomandarea Comisiei Europene, a apărut o nouă profesie, cea de auditor intern.

Inițial, compartimentele de audit intern au fost constituite prin reorganizarea structurilor de control financiar de gestiune din cadrul entităților publice. Această transformare a controlorilor/revizorilor de gestiune în auditori interni a avut efecte pozitive prin faptul că noile structuri de audit intern au existat și au început să funcționeze, dar a avut și consecințe negative deoarece o parte dintre controlori/revizori au avut senzația că li s-a schimbat doar numele, nu și activitatea ce trebuie desfășurată, iar marea majoritate a managementului au considerat auditul intern ca o structură de control. Aceste probleme care au creat confuzie cu privire la cele două profesii au avut o rezolvare în timp.

În etapa de consolidare a funcției de audit intern în care ne aflăm considerăm că toate categoriile de profesioniști, inclusiv managerii, au început să facă diferențiere între activitățile de control/inspecție/revizie și cea de audit intern.

Datorită existenței posturilor de auditor intern în schemele organizatorice din sistemul public, dar și datorită acordării unui spor de complexitate a muncii de 25% la salariul de bază multe persoane doresc să intre în această nouă categorie de specialiști, cea a auditorilor interni.

Până în prezent trecerea profesioniștilor din activitatea de control în activitatea de audit intern s-a realizat pe bază de „curriculum vitae” și această modalitate de acoperire a necesarului de auditori interni fără o testare prealabilă a avut o serie de repercursiuni negative deoarece s-a

considerat ca fiind o reîncadrare, prin faptul că activitatea de control are componente care au o serie de obiective asemănătoare cu auditul intern.

Activitatea de audit intern este o activitate complexă, presupune o bună pregătire generală, implică relații permanente cu managementul de linie și cu managementul general și nu în ultimul rând o disponibilitate în pregătirea sistematică pentru fiecare misiune de audit intern.

În același timp, în activitatea auditorilor interni și în relația acestora cu managementul, trebuie să se observe o creștere adecvată, de la o perioadă la alta, și o implicare efectivă în problemele cu care se confruntă entitatea în vederea atingerii obiectivelor prestabilite, pentru a putea vorbi de concepte noi cum ar fi: managementul riscurilor, valoare adăugată, conducere corporatistă ș.a.

Din aceste motive, funcția de auditor intern este „vânată“, dar atunci când apar oportunități mai bine plătite auditorii interni din sistem caută să se transfere spre acele zone și din aceste considerente se impune găsirea unor soluții pentru crearea unei relații de stabilitate între entitate, responsabilii managementului și auditorii interni.

Având în vedere importanța și necesitatea activității auditorilor interni, cel puțin în cadrul entităților publice, pentru asigurarea stabilității acestora considerăm necesară realizarea unei atestări a auditorilor interni.

Atestarea la care ne referim este o atestare la nivel național pentru întreaga masă a auditorilor interni din sistem, dar și al celor care doresc să practice această profesie.

Atestarea auditorilor interni din sistemul public, pe care o propunem, nu are legătură cu certificarea auditorilor interni prin sistemele internaționale, care reprezintă o atestare pentru „elitele“ care își desfășoară activitatea în domeniul auditului intern și o pot obține numai cei care se implică într-o pregătire corespunzătoare.

În același timp, auditorii interni certificați din România care sunt în număr foarte mic, nu mai au nevoie de această certificare națională pentru a practica profesia de auditor intern.

În acest fel, entitatea va fi interesată să investească în pregătirea profesională sistematică a auditorilor interni, în vederea valorificării experienței dobândite de aceștia în activitatea practică, iar auditorii interni au o siguranță a viitorului profesiei lor, ceea ce îi va determina, la rândul lor, să se implice, într-o mai mare măsură, în problemele entităților și să propună soluții viabile. Desigur că rămâne în continuare posibilitatea de a se transfera la alte entități pentru „mici“ avantaje, dar aceasta va fi mult mai redusă datorită investiției pe care au realizat-o în profesie pe specificul entității unde funcționează.

Luând în considerare faptul că atestarea poate fi obținută și de persoane din afara sistemului, interesate de profesia de auditor intern, implicarea în profesie va fi mai rapidă, acestea având deja atestarea națională, iar managementul va beneficia de persoanele care au făcut o opțiune privind activitatea de audit intern și nu caută doar un loc de muncă.

Desigur că această pregătire profesională presupune anumite costuri care se vor justifica atunci când va începe să funcționeze eficient parteneriatul dintre entitate și auditorii interni în sensul ca aceasta să susțină în totalitate sau în parte aceste costuri.

Concret, propunem ca atestarea auditorilor interni din sistem, dar și din afara sistemului, să se realizeze printr-o activitate gen masterat, specifică învățământului superior din România.

Această activitate trebuie să înceapă prin stabilirea universităților care vor putea organiza asemenea masterate cu respectarea curriculelor universitare, recunoscute de buna practică în domeniu și a modalităților de finalizare a acestora. Universitățile stabilite vor fi în diferite zone geografice, pentru a evita costuri exagerate cu deplasarea cursanților, dar care se angajează să susțină activitatea la un nivel profesional apropiat de solicitările standardelor internaționale.

Curriculele universitare vor fi realizate de universități, în colaborare cu reprezentanții M.F.P. având structura pe trei semestre pentru a fi recunoscute internațional, avizate de Ministerul Educației și Cercetării, iar la susținerea proiectelor de dizertație, pentru obținerea diplomei de master, vor participa în comisiile de examen și specialiști din cadrul M.F.P.

Avantajul acestui sistem, pe care îl propunem, îl reprezintă faptul că la organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante de auditori interni din sistem pot participa și tineri absolvenți, care au obținut deja atestatul de auditor intern. De asemenea, posesorii atestatului se pot bucura de acesta și pentru cariera profesională.

În România, în 2005 s-a înființat Asociația Auditorilor Interni din România (A.A.I.R.), afiliată a I.I.A. – USA, având scopul de a se implica în sprijinirea celor interesați în obținerea certificării internaționale a auditorilor interni.

*A.A.I.R., în acest moment, nu are capacitatea de a organiza o activitate de atestare a întregului corp de auditori interni din sistemul public și nici preocupare pentru asigurarea pregătirii profesionale continue de care au nevoie auditorii interni. Din aceste considerente am fost obligați să propunem acest **sistem de atestare națională al auditorilor interni din sistemul public**, dar și al celor care doresc să intre în acest sistem.*

Desigur că sistemul propus, constituie și un inconvenient, în special pentru auditorii care nu mai sunt interesați de pregătire prin sistemul de master, motiv pentru care vom propune ca persoanele care mai au 5 ani până la pensionare să nu mai fie obligate să se implice în această atestare.

În același timp, considerăm că sistemul de atestare propus poate fi îmbunătățit prin acceptarea și a altor modalități similare de atestare a auditorilor interni.

BIBLIOGRAFIE:

- 1. Auditul intern**, autor M.Ghita, Editura Economica, Bucuresti, 2004, ISBN 973-709-051-9.
- 2. Audit intern**, autori Marcel Ghiță, Sorin Briciu și colaboratorii, Editura ULISE, Alba Iulia, 2005, ISBN 973-87453-1-4
- 3. Auditul intern în sistemul public**, autori Marcel Ghiță, Mihai Sprânceană, Editura Tribuna Economică, București, 2006